

Förslag om nya föreskrifter om vinprodukter

1. Sammanfattning

Med anledning av ny EU-lagstiftning vad gäller tillverkning, märkning och presentation av vinprodukter föreslår Livsmedelsverket nya föreskrifter om vinprodukter. En utgångspunkt för de föreskrifter som föreslås är att, så långt som möjligt, hålla nere livsmedelsföretagens kostnader och administrativa bördor.

Livsmedelsverket föreslår nya bestämmelser om att vinproducenter

- utan någon föregående anmälan ska tillåtas få höja den naturliga alkoholhalten vid vinframställning om väderleksförhållandena gör det nödvändigt,
- under vissa förutsättningar ska kunna undantas från kravet om att återta sina biprodukter,
- efter ansökan ska få märka vin som inte har en skyddad ursprungsbezeichnung eller skyddad geografisk beteckning med årgång, druvsort och uttrycket druvsortsvin åtföljt av Sverige eller namn på druvsorten eller båda, och
- i vissa fall ska få märka produkter med uttrycket vin åtföljt av namnet på det bär eller den frukt som vinet har framställts av.

Eftersom det på EU-nivå inte längre finns krav på att behandlingsmetoder såsom avsyning och chaptalisering ska anmälas till den behöriga myndigheten föreslås att nu gällande bestämmelser om skyldighet att anmäla vissa behandlingsmetoder till Livsmedelsverket ska tas bort. Det föreslås även att nuvarande föreskrifter om vinframställning i sin helhet ska ersättas av de nu föreslagna nya föreskrifterna om vinprodukter.

2. Beskrivning av problemet och vad Livsmedelsverket vill uppnå

De senaste åren har det skett förändringar i den EU-lagstiftning som avser tillverkning, märkning och presentation av vinprodukter. Ett antal EU-förordningar har upphävts och ersatts med nya tillämpningsförfordningar. Det finns därmed behov av att justera Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2002:48) om vinframställning och införa nya bestämmelser för att komplettera dessa EU-förordningar. En utgångspunkt för de föreskrifter som föreslås är att, så långt som möjligt, hålla nere livsmedelsföretagens kostnader och administrativa bördor.

Den EU-rättsliga regleringen rörande anmälan av vissa behandlingsmetoder har ändrats. Ändringen innebär i detta hänseende att det inte längre finns något krav på att behandlingsmetoder såsom avsyrring och chaptaliserings ska anmälas till den behöriga myndigheten. Livsmedelsverket gör med hänsyn till detta bedömningen att det saknas skäl att ha kvar det krav på anmälan av behandlingsmetoder som finns i LIVSFS 2002:48. Livsmedelsverket föreslår därför att nu gällande bestämmelser i LIVSFS 2002:48 om skyldigheten att anmäla vissa behandlingsmetoder till Livsmedelsverket ska tas bort.

Slutligen behöver vissa bestämmelser i nuvarande föreskrifter om vinframställning uppdateras med korrekta hänvisningar till nya EU-förordningar, och andra bestämmelser bör upphävas eller justeras. Sedvanan i Sverige att märka vissa produkter med termen fruktvin behöver också regleras.

Livsmedelsverket bedömer sammantaget att det är lämpligt att besluta nya föreskrifter om vinprodukter i stället för att införa nya eller ändra bestämmelser i nuvarande föreskrifter. Livsmedelsverket föreslår därför att nuvarande föreskrifter om vinframställning ska upphävas och ersättas av nya föreskrifter om vinprodukter.

3. Förslaget i huvudsak

3.1 Nu gällande föreskrifter om vinframställning LIVSFS 2002:48

1 § Grundläggande bestämmelser

1 § LIVSFS 2002:48 innehåller hänvisningar till upphävda rättsakter. Livsmedelsverket föreslår därför att nuvarande upplysningar i 1 § ska tas bort.

2–5 §§ Anmälan av behandlingsmetoder

Av artikel 30.2 i kommissionens delegerade förordning (EU) 2018/273¹ framgår att medlemsstaterna *kan* kräva att aktörer som genomför behandlingar, i form av korrigerande av alkoholstyrkan i vin, berikning, syring och avsyring, inom en viss tidsfrist ska anmäla sådana behandlingar till den behöriga myndigheten efter eller – när det gäller berikning – innan de utförs. Det är därmed inte längre obligatoriskt för medlemsstaterna att kräva att behandlingarna ska anmälas till den behöriga myndigheten. I syfte att underlätta för livsmedelsföretagarna, och därmed undanröja den administrativa börda som en anmälningsplikt medför, föreslår Livsmedelsverket att nuvarande anmälningsbestämmelser i 2–5 §§ LIVSFS 2002:48 ska tas bort.

Det bör dock noteras att aktörer som är skyldiga att föra register är skyldiga att ange de oenologiska metoder, behandlingar och bearbetningar som de genomför. Detta framgår av artikel 29 i kommissionens delegerade förordning (EU) 2018/273. Eftersom denna skyldighet följer av en direkt tillämplig EU-förordning, behöver den inte regleras genom nationella föreskrifter.

6 och 7 §§ Märkning av vin med årgång och druvsort

De bestämmelser som i dag finns i 6 och 7 §§ LIVSFS 2002:48 föreslås föras över till 4–6 §§ i de nu föreslagna nya föreskrifterna. Vissa redaktionella justeringar föreslås dock.

3.2 De nu föreslagna nya föreskrifterna om vinprodukter

1 § Tillämpningsområde

De nya föreskrifterna föreslås innehålla bestämmelser om tillverkning, märkning och presentation av vinprodukter. I föreskrifternas 1 § anges även de EU-förordningar som föreskrifterna kompletterar. Paragrafen innehåller också en

¹ Kommissionens delegerade förordning (EU) 2018/273 av den 11 december 2017 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1308/2013 vad gäller ordningen för tillstånd för plantering av vinstockar, vinodlingsregistret, följedokument och certifiering, register över mottagna och avsända leveranser, obligatoriska deklarerationer, anmälningar och offentliggörande av anmäld information, komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1306/2013 vad gäller relevanta kontroller och sanktioner, ändring av kommissionens förordningar (EG) nr 555/2008, (EG) nr 606/2009 och (EG) nr 607/2009 och om upphävande av kommissionens förordning (EG) nr 436/2009 och kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/560.

upplysning om att de uttryck som används i föreskrifterna har samma betydelse som i de EU-förordningar som anges i den paragrafen.

2 § Höjning av den naturliga alkoholhalten

Livsmedelsverket föreslår att en bestämmelse införs som – om väderleksförhållandena gör det nödvändigt – möjliggör en höjning av den naturliga alkoholhalten i volymprocent vid framställningen av färska druvor, druvmust, delvis jäst druvmust, ungt vin som inte är färdigjäst och vin som härrör från druvsorter som är klassificerbara enligt artikel 81 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1308/2013². Medlemsstaterna får införa en sådan bestämmelse i enlighet med vad som anges i del I, avsnitt A, punkt 1 i bilaga VIII till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1308/2013.

Höjningen av den naturliga alkoholhalten ska åstadkommas på sätt som anges i del I, avsnitt A, punkt 2 i bilaga VIII till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1308/2013, och får enligt punkt 2 a inte överstiga 3 volymprocent.³

Vinproducenter har redan i dag möjlighet att höja den naturliga alkoholhalten i ovannämnda produkter. För att de ska få göra detta krävs dock att de har gjort en anmälan om detta till Livsmedelsverket senast 48 timmar före den dag då behandlingen ska påbörjas.⁴ I syfte att minska vinproducenternas administrativa bördor föreslår Livsmedelsverket att denna anmälningsplikt ska tas bort.

3 § Undantag från kravet på återtag av biprodukter från vinframställningsprocessen

Av artikel 14 i kommissionens delegerade förordning (EU) 2019/934 följer att vinproducenter i vissa fall är skyldiga att återta sina biprodukter. Av artikel 14.3 i kommissionens delegerade förordning (EU) 2019/934 framgår dock att medlemsstaterna får besluta att producenter som på den egna anläggningen under ett vinår inte producerar mer än 50 hektoliter vin eller must, inte behöver återta sina biprodukter. Livsmedelsverket föreslår att ett sådant undantag ska införas i föreskrifterna. Detta för att underlätta för de livsmedelsföretagare som berörs av kravet att återta biprodukterna.

² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1308/2013 av den 17 december 2013 om upprättande av en samlad marknadsordning för jordbruksprodukter och om upphävande av rådets förordningar (EEG) nr 992/72, (EEG) nr 234/79, (EG) nr 1037/2001 och (EG) nr 1234/2007.

³ Samtliga vinodlingsarealer i Sverige omfattas av vinodlingszon A enligt tillägg I, 1 c i bilaga VII till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1308/2013.

⁴ Se 3 § LIVSFS 2002:48.

Av artikel 6 d i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1308/2013 följer att ett regleringsår för vinsektorn ska löpa från den 1 augusti till den 31 juli det påföljande året. Livsmedelsverket föreslår därför att det i andra stycket i 3 § i de nu föreslagna nya föreskrifterna införs en upplysning om att ett vinår utgör en period som inleds den 1 augusti och löper till och med den 31 juli det påföljande året.

4–6 §§ Årgång och druvsort

Märkning och presentation av vin, druvmust, delvis jäst druvmust och koncentrerad druvmust får enligt artikel 120.1 a och b i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1308/2013 innehålla frivilliga uppgifter om årgång och namnet på en eller flera druvsorter. Av artikel 120.2 a i nämnda EU-förordning framgår dock att det för viner som saknar en skyddad ursprungsbeteckning (SUB) eller en skyddad geografisk beteckning (SGB), och som har märkts eller presenterats med årgång eller namnet på en eller flera druvsorter, ska införas ett regelverk för att säkerställa certifierings-, godkännande- och kontrollförfaranden, så att den berörda informationens korrekthet garanteras. I artikel 12.1 i kommissionens genomförandeförordning (EU) 2018/274⁵ anges det vidare att förfarandet för certifiering, godkännande och kontroll av vin utan SUB eller SGB enligt artikel 120.2 a i förordning (EU) nr 1308/2013, ska kräva administrativa bevis som stöder korrektheten hos druvsorten, druvsorterna eller den årgång som anges i märkningen eller i presentationen av de berörda vinerna.

De aktörer som är delaktiga i försäljningen av de vinprodukter som de framställer, bearbetar eller tappar, ska enligt artikel 12.3 i kommissionens genomförandeförordning (EU) 2018/274 även godkännas och få tillstånd från de behöriga myndigheterna att intyga ursprung eller härkomst, egenskaper, årgång eller druvsort(er) i enlighet med artiklarna 11 och 12 i förordning (EU) 2018/273.

Livsmedelsverket bedömer att 6 och 7 §§ LIVSFS 2002:48 uppfyller de krav som ställs i EU-förordningarna, och föreslår därför att bestämmelserna överförs till de nya föreskrifterna som nu föreslås. Livsmedelsverket föreslår därför att det i de

⁵ Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2018/274 av den 11 december 2017 om regler för tillämpningen av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1308/2013 vad gäller ordningen för tillstånd för plantering av vinstockar, certifiering, register över mottagna och avsända leveranser, obligatoriska deklARATIONER och anmÄlningar, och av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1306/2013 vad gäller relevanta kontroller, och om upphävande av kommissionens genomförandeförordning (EU) 2015/561.

Avdelningen för myndighetsstöd
Enheten för juridik

2024-12-10

Dnr 2023/03476

nya föreskrifterna ska införas en bestämmelse som ger livsmedelsföretagare, som har godkänts av Livsmedelsverket, rätt att märka och presentera vin utan SUB eller SGB med årgång och druvsort. I samband härmed föreslår Livsmedelsverket dock vissa redaktionella justeringar av de bestämmelser som i dag finns i 6 och 7 §§ LIVSFS 2002:48.

Livsmedelsverket föreslår också ett tillägg vad gäller ansökningsförfarandet att livsmedelsföretagare som är etablerade i ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES), och som därför inte har något organisationsnummer, personnummer eller samordningsnummer, ska uppge motsvarande identifieringsuppgifter. Skälet till att Livsmedelsverket föreslår detta tillägg är att näringsverksamhet som omfattas av bestämmelserna om fri rörlighet för varor och tjänster i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, eller motsvarande bestämmelser i EES-avtalet, enligt 2 § lagen (1992:160) om utländska filialer m.m. kan bedrivas i Sverige av någon som saknar organisationsnummer, personnummer eller samordningsnummer. För att det inte ska föreligga någon risk för indirekt diskriminering föreslår Livsmedelsverket att även andra identifierande uppgifter ska kunna användas av dessa livsmedelsföretagare. Vilka andra uppgifter som uppfyller kravet på identifiering får bedömas i varje enskilt fall.

Ovan nämnda godkännanden föreslås, i likhet med vad som gäller enligt nu gällande föreskrifter om vinframställning, kunna återkallas av Livsmedelsverket om förutsättningarna inte längre är uppfyllda. Om det vid en offentlig kontroll konstateras att livsmedelsföretagaren inte anger märkningsuppgifterna korrekt ska godkännandet således kunna återkallas.

7–9 §§ *Druvsortsvin*

Av artikel 51 i kommissionens delegerade förordning (EU) 2019/33⁶ framgår att en medlemsstat, beträffande vinprodukter⁷ utan SGB eller SUB, får tillåta vinproducenter att använda uttrycket druvsortsvin åtföljt av namnet på

⁶ Kommissionens delegerade förordning (EU) 2019/33 av den 17 oktober 2018 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1308/2013 vad gäller ansökningar om skydd av ursprungsbeteckningar, geografiska beteckningar och traditionella uttryck inom vinsektorn, invändningsförfarandet, begränsningar i fråga om användning, ändringar av produktspecifikationer, avregistrering av skydd samt märkning och presentation.

⁷ Med vinprodukter avses här sådana som anges i del II leden 1–9 och 16 i bilaga VII till förordning (EU) nr 1308/2013, dvs. vin, ungt icke färdigjäst vin, likörvin, mousserande vin, mousserande kvalitetsviner, mousserande kvalitetsvin av aromatisk typ, mousserande vin med tillsats av koldioxid, pärlande vin, pärlande vin med tillsats av koldioxid och vin av övermogna druvor.

medlemsstaten eller namn på druvsorten eller båda, under förutsättning att de villkor som fastställs i artikel 120.2 i förordning (EU) nr 1308/2013 är uppfyllda. Livsmedelsverket föreslår att det beträffande användningen av uttrycket druvsortsvin, åtföljt av Sverige och namn på druvsorten, ska införas bestämmelser motsvarande de som föreslås gälla för märkning och presentation av vin med årgång och druvsort.

Det innebär att en livsmedelsföretagare, efter ett godkännande av Livsmedelsverket, föreslås få märka eller presentera vinprodukter utan SUB eller SGB med uttrycket druvsortsvin, åtföljt av Sverige eller namn på druvsorten eller båda. Detta godkännande ska, på samma sätt som ett godkännande att ange årgång och druvsort, kunna återkallas av Livsmedelsverket om förutsättningarna inte längre är uppfyllda.

Vad som ovan har sagts beträffande en ansökan om godkännande att få ange årgång och druvsort, gäller också beträffande en ansökan om godkännande att få ange uttrycket druvsortsvin åtföljt av Sverige eller namn på druvsorten för vinprodukter eller båda.

10 § Fruktvin

Av punkt 1 i del II i bilaga VII till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1308/2013 framgår att medlemsstaterna får tillåta användningen av uttrycket vin, om uttrycket åtföljs av ett namn på en frukt i ett sammansatt ord, i samband med försäljningen av produkter som har erhållits genom jäsning av andra bär och frukter än druvor.

Uttrycket vin används sedan länge av svenska företag som tillverkar vin av andra bär och frukter än druvor. Livsmedelsverket föreslår därför att denna sedvänja ska kodifieras och regleras. Livsmedelsverket föreslår därför att det i föreskrifterna ska tas in en bestämmelse som ger tillverkare rätt att märka produkter som har framställts genom jäsning av andra bär och frukter än druvor, med uttrycket vin, om uttrycket – i ett sammansatt ord – åtföljs av namnet på det bär eller den frukt som vinet har framställts av.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Föreskrifterna föreslås träda i kraft den 1 juli 2025. Vid samma tidpunkt föreslås att nuvarande föreskrifter om vinframställning, LIVSFS 2002:48, ska upphävas.

4. Alternativa lösningar för det Livsmedelsverket vill uppnå

4.1 Bestämmelser som det står Sverige fritt att införa

Livsmedelsverket vill genom de föreslagna föreskrifterna dels ge livsmedelsföretagare som tillverkar produkter som omfattas av de föreslagna föreskrifterna fler valmöjligheter, och därigenom göra det lättare för dem att bedriva sin verksamhet samt hålla nere sina kostnader, dels införa vissa bestämmelser som Sverige till följd av EU-regelverket är skyldig att införa.

Genom de föreslagna föreskrifterna ges livsmedelsföretagare möjlighet att höja den naturliga alkoholhalten vid framställningen av vissa produkter, utan att först ha anmält detta till Livsmedelsverket. Livsmedelsföretagare ges under vissa förutsättningar också möjlighet att undantas från kravet på att återta vissa biprodukter samt ges möjlighet att märka vissa produkter med årgång, druvsort och uttrycket druvsortsvin åtföljt av Sverige eller namn på druvsorten eller båda, samt med uttrycket vin åtföljt av namnet på bäret eller frukten som vinet har framställts av.

Möjligheten att höja den naturliga alkoholhalten vid framställningen av vissa produkter samt märka vissa produkter utan SGB eller SUB med årgång och druvsort finns redan i dag.⁸ En förutsättning för att få märka aktuella produkter med årgång och druvsort är dock att Sverige har infört ett förfarande som säkerställer certifierings-, godkännande- och kontrollförfaranden, så att den berörda informationens korrekthet garanteras. Kravet på att en höjning av den naturliga alkoholhalten vid framställningen av vissa produkter skulle föregås av en anmälan till en behörig myndighet, har dock numera tagits bort på EU-nivå.

Möjligheten att få märka produkter med uttrycket vin åtföljt av namnet på det bär eller den frukt som vinet har framställts av i ett sammansatt ord, druvsortsvin åtföljt av Sverige eller namn på druvsorten eller båda, och det föreslagna undantaget från kravet att återta biprodukter saknas i nuvarande föreskrifter LIVSFS 2002:48. Dessa rättigheter följer inte av någon direkt tillämplig EU-bestämmelse. Medlemsstaterna har i stället getts möjlighet att införa bestämmelser som ger livsmedelsföretagare dessa möjligheter. Livsmedelsverket har gjort bedömningen att livsmedelsföretagare som tillverkar vinprodukter skulle gynnas av att sådana bestämmelser införs i Sverige.

⁸ Se del I, avsnitt A, punkt 1 i bilaga VIII till förordning (EU) nr 1308/2013 och artikel 120.1 a och b samt 120.2 a i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1308/2013.

Med hänsyn till de mål som Livsmedelsverket vill uppnå genom de föreslagna föreskrifterna ser Livsmedelsverket därför inga alternativa lösningar till att

- ha kvar möjligheten att få märka vin och druvmust utan SGB eller SUB med årgång och druvsort,
- införa bestämmelser som ger livsmedelsföretagare möjligheten att märka vissa vinprodukter utan SGB eller SUB med uttrycket druvsortsvin, åtföljt av Sverige eller namn på druvsorten eller båda,
- införa en bestämmelse som möjliggör en höjning av den naturliga alkoholhalten vid framställningen av vissa produkter utan någon föregående anmälan till Livsmedelsverket,
- införa en bestämmelse som möjliggör undantag från kravet på att återta biprodukter, och
- införa en bestämmelse som anger under vilka förutsättningar uttrycket vin får användas för produkter som inte har framställts av druvor eller druvmust.

4.2 Bestämmelser som Sverige är skyldig att införa

När det kommer till möjligheten att märka vissa särskilt angivna produkter utan SGB eller SUB med årgång eller druvsort är Sverige enligt artikel 120.2 a i förordning (EU) nr 1308/2013 skyldig att införa författningar som säkerställer certifierings-, godkännande- och kontrollförfaranden, så att informationens korrekthet garanteras. Detsamma gäller enligt artikel 51 i förordning (EU) 2019/33 för märkning och presentation med uttrycket druvsortsvin, åtföljt av Sverige eller namn på druvsorten eller båda.

Livsmedelsverket har i dessa fall därför ingen alternativ lösning till att införa ett godkännandeförfarande för de livsmedelsföretagare som vill märka ovannämnda produkter med årgång, druvsort eller med uttrycket druvsortsvin, åtföljt av Sverige eller namn på druvsorten eller båda.

4.3 Obligatoriska test

Liksom tidigare gör Livsmedelsverket bedömningen att det saknas skäl att införa krav på obligatoriska test, såsom ett organoleptiskt test av vinets doft och smak eller ett analytiskt test för viner som framställts av en enda druvsort, i syfte att inte i onödan öka de administrativa bördorna eller kostnaderna för vinproducenterna. Uppgifternas korrekthet vad gäller märkning i de nämnda avseendena ska i stället säkerställas genom administrativa kontroller.

5. Effekterna om någon reglering inte kommer till stånd

Om de föreslagna föreskrifterna inte införs skulle det leda till bland annat följande.

- Att en höjning av den naturliga alkoholhalten i volymprocent vid framställningen av vissa produkter inte kommer att vara tillåten om vinföretagaren, senast 48 timmar före den dag då behandlingen ska påbörjas, inte har anmält behandlingen till Livsmedelsverket.
- Att livsmedelsföretagare som på den egna anläggningen under ett vinår inte producerar mer än 50 hektoliter vin eller must måste återta sina biprodukter enligt artikel 14 i kommissionens delegerade förordning (EU) 2019/934.
- Att livsmedelsföretagare i Sverige, vid märkning eller presentation av vinprodukter utan SGB eller SUB, inte kommer att få ange uttrycket druvsortsvin åtföljt av Sverige eller namn på druvsorten.

Detta skulle i sin tur kunna leda till att livsmedelsföretagare som är verksamma i Sverige hamnade i en än sämre ställning jämfört med livsmedelsföretagare som är verksamma i medlemsstater som har antagit bestämmelser av det slag som har föreslagits i de nu aktuella föreskrifterna.

Vad beträffar fruktvin skulle företag som i dag tillverkar och säljer till exempel äppelvin, körsbärsvin, plommonvin, blåbärsvin eller päronvin inte kunna använda den beteckningen på sina produkter. Flera av dessa beteckningar, till exempel äppelvin och päronvin, kan dessutom betraktas som vedertagna beteckningar i Sverige. Om det inte skulle vara tillåtet att använda dessa beteckningar skulle tillverkarna behöva ta fram en ny beteckning och trycka nya etiketter. Om beteckningarna inte skulle tillåtas att användas skulle konsumenter dessutom få svårare att förstå vilken slags produkt det är som de köper.

6. Vilka berörs av regleringen?

Föreskrifterna avser framställning av vinprodukter varför det är livsmedelsföretagare i form av vinproducenter som berörs av regleringen.

Även Livsmedelsverket berörs av regleringen på så sätt att myndigheten ansvarar för handläggningen av ärenden om ansökan om godkännande för märkning med dels årgång och druvsort, dels druvsortsvin, åtföljt av Sverige eller namn på druvsorten eller båda. Livsmedelsverket ansvarar även för att kontrollera att de godkända vinproducenterna följer de rutiner som de har angett i respektive

ansökan för att kunna märka vinet korrekt med rätt årgång, druvsort och ursprungsland.

7. Vilka bemyndiganden som Livsmedelsverkets beslutanderätt grundar sig på

Livsmedelsverkets beslutanderätt grundar sig på bemyndiganden i 2, 6 och 7 §§ livsmedelsförordningen (2006:813). Vad gäller 2, 3, 7 och 10 §§ i de föreslagna föreskrifterna saknar Livsmedelsverket dock i dagsläget bemyndigande för att meddela dessa. För att föreskrifterna ska kunna antas behöver regeringen ge Livsmedelsverket bemyndiganden att anta dessa föreskrifter, varför föreskrifterna föreslås således under förutsättning att så kommer att ske.

8. Vilka kostnadsrässiga och andra konsekvenser regleringen medför och en jämförelse av konsekvenserna för de övervägda regleringsalternativen

Livsmedelsföretagarna

Att nuvarande krav på anmälan av vissa oenologiska metoder tas bort innebär en administrativ lättnad för företagen, uppskattningsvis motsvarande en timmes administration per företag jämfört med nuvarande regler.

Kravet på ansökan om godkännande för att märka med årgång och druvsort är kvar oförändrat och innebär därför ingen skillnad i administrativ börda eller kostnad för företagen. Det är en frivillig märkning som kräver ett godkännande av en behörig myndighet enligt EU-regelverket. Producenterna kan välja att inte använda märkningen och behöver då inte heller ansöka om godkännande.

Ett nytt krav på ansökan om godkännande av märkning med uttrycket druvsortsvin åtföljt av Sverige eller namnet på druvsorten eller båda innebär en ökad administrativ börda motsvarande uppskattningsvis en timme per produkt och producent som ansöker. Det är en frivillig märkning som kräver ett godkännande enligt EU-regelverket. Producenterna kan välja att inte använda märkningen och behöver då inte heller ansöka om godkännande. Livsmedelsverket känner inte till hur många vinproducenter som kommer vilja använda denna märkning.

Livsmedelsverket

Att skyldigheten att anmäla vissa oenologiska metoder till den behöriga myndigheten tas bort innebär även en administrativ lättnad för Livsmedelsverket,

uppskattningsvis motsvarande en timmes administration per ansökan jämfört med nuvarande regler, vilket för Livsmedelsverkets vidkommande skulle innebära ett par timmars minskad administration per år.

Kravet på ansökan om godkännande för att få märka med årgång och druvsort är kvar oförändrat och innebär därför ingen skillnad vad gäller administrativ börda eller kostnad för Livsmedelsverket. Livsmedelsverket beräknar därför att det även efter att de föreslagna föreskrifterna har beslutats kommer att inkomma ett par ansökningar per år. Det är en frivillig märkning som kräver ett godkännande enligt EU-regelverket.

Ett nytt krav på ansökan om godkännande av märkning med uttrycket druvsortsvin åtföljt av Sverige eller namnet på druvsorten eller båda innebär en ökad administrativ börda för Livsmedelsverket motsvarande två timmar per ansökan. Det är en frivillig märkning som kräver ett godkännande enligt EU-regelverket. Livsmedelsverket känner inte till hur många vinproducenter som kommer vilja använda denna märkning på sina produkter.

9. Bedömning om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen

Den reglering som föreslås överensstämmer med de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till EU. De föreslagna bestämmelserna är förenliga med nuvarande EU-förordningar om vinprodukter och syftar till att komplettera dessa.

10. Bedömning om särskilda hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser

Föreskrifterna föreslås träda i kraft den 1 juli 2025. Vid samma tidpunkt föreslås nuvarande föreskrifter om vinframställning, LIVSFS 2002:48, upphävas. Det behöver enligt Livsmedelsverkets bedömning inte tas någon särskild hänsyn när det gäller tidpunkten för ikraftträdande, utan föreskrifterna bör träda i kraft så snart som möjligt.

Föreskrifterna måste dock anmälas till EU-kommissionen och övriga medlemsstater innan de kan beslutas. Anmälningsskyldigheten följer av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 om ett

informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster. En anmälan till EU-kommissionen medför en stand-still-period om normalt tre månader, men perioden kan förlängas med ytterligare tre månader om kommissionen eller någon medlemsstat har synpunkter. Under denna period, och innan anmälningsproceduren är avslutad, får de föreslagna föreskrifterna inte beslutas.

Informationsinsatser kommer att vidtas i samband med att föreskrifterna beslutas och publiceras. Information kommer att ges till företag, branschorganisationer och kontrollmyndigheter genom Livsmedelsverkets officiella kanaler, nyhetsutskick och information på Livsmedelsverkets webbplats.

11. Antalet företag som berörs, vilka branscher företagen är verksamma i samt storleken på företagen

Vid utgången av 2022 fanns det 64 registrerade tillverkare av vin i Sverige. De flesta av dessa företag är små, och de har en odlingsareal som ligger mellan en och tio hektar.⁹ Ett par av företagen anses vara stora, och de har stora anläggningar där importerat och infört vin tappas. Fem anläggningar kan räknas som medelstora (de producerar över 20 ton druvor per år) och resten är små eller mycket små. Den samlade svenska arealen för vinodling uppskattas uppgå till cirka 100 hektar, vilket ger ungefär 13 000–14 000 flaskor vin per år.¹⁰

Alla dessa tillverkare av vin kommer emellertid inte att beröras av de föreslagna föreskrifterna. Endast de företag som producerar sådana biprodukter som omfattas av de föreslagna föreskrifterna eller önskar höja den naturliga alkoholhalten i vissa produkter, samt de som vill märka sina produkter med årgång, druvsort eller uttrycket druvsortsvin åtföljt av Sverige, eller med uttrycket vin åtföljt av namnet på det bär eller den frukt som vinet har framställts av, kommer att beröras av de föreslagna föreskrifterna.

12. Vilken tidsåtgång regleringen kan föra med sig för företagen och vad regleringen innebär för företagens administrativa kostnader

Godkännandeförfarandet enligt 4 och 7 §§ i de nu föreslagna föreskrifterna kommer att medföra en viss ökad administrativ börda och tidsåtgång för de

⁹ Se s. 17 i Dryckesbranschrapporten 2023.

¹⁰ Ibid.

företag som vill ansöka om ett godkännande. Ansökan kan dock inte komma att ta särskilt mycket tid i anspråk och görs dessutom vid endast ett tillfälle. Det borde också bli fråga om ett enklare ansökningsförfarande, varför det som helhet inte kan förväntas bli en märkbar administrativ börda eller kostnad för företagen.

13. Vilka andra kostnader den föreslagna regleringen medför för företagen och vilka förändringar i verksamheten som företagen kan behöva vidta till följd av den föreslagna regleringen

Livsmedelsverket tar idag inte ut någon avgift för handläggningen av en ansökan om godkännande att få märka vissa produkter med årgång och druvsort. Några sådana avgifter föreslås inte heller i de nu föreslagna föreskrifterna om vinprodukter för en ansökan om godkännande att få märka vissa produkter med uttrycket druvsortsvin, åtföljt av Sverige eller namn på druvsorten för vinprodukter eller båda. Livsmedelsverket har dock för avsikt att utreda om dessa ansöknings- och godkännandeförfaranden ska vara avgiftsfinansierade.

14. Vilken utsträckning regleringen kan komma att påverka konkurrensförhållandena för företagen

Genom de föreslagna föreskrifterna föreslås livsmedelsföretagare under vissa förutsättningar få höja den naturliga alkoholhalten i vissa produkter utan att först ha anmält detta till Livsmedelsverket. Det föreslås också att livsmedelsföretagarna under vissa förhållanden ska få undantas från kravet att återta sina biprodukter, och att vid märkning och presentation av vissa produkter tillåtas ange uttrycket druvsortsvin, åtföljt av Sverige eller namn på druvsorten för vinprodukter eller båda samt använda uttrycket vin åtföljt av namnet på bäret eller frukten som vinet har framställts av.

Livsmedelsföretagarna saknar i dag dessa möjligheter. Genom de föreslagna föreskrifterna bedömer Livsmedelsverket att konkurrensförhållandet mellan livsmedelsföretagare som är verksamma i Sverige, och sådana som är verksamma i medlemsstater som redan infört bestämmelser av det slag som föreslås i de nu aktuella föreskrifterna, kommer att bli mer jämlikt.

15. I vilka andra avseenden regleringen kan komma att påverka företagen

Regleringen bedöms inte komma att påverka företagen i några andra avseenden utöver de som framgår av redogörelsen ovan.

16. Beskrivning om särskilda hänsyn behöver tas till små företag vid reglernas utformning

Det behöver inte tas någon särskild hänsyn till små företag vid utformningen av reglerna då Livsmedelsverket kan konstatera att de flesta företag som berörs är små företag.

17. Effekter för kommuner eller regioner

Livsmedelsverket bedömer att förslaget inte får några särskilda effekter för kommuner eller regioner.

18. Miljö och jämställdhet

Livsmedelsverket bedömer att de föreslagna föreskrifterna inte har någon påverkan på miljön eller jämställdheten.

Kontaktpersoner vid Livsmedelsverket

Hirouy Belatchew, verksjurist, tel. 018-17 43 94

Helena Arnberg, statsinspektör, tel. 018-17 14 10